

„Dornburger Impressionen 1995” címmel Knud Knudsen beszámolóját olvashatjuk a thüringiai kisvárosban tavaly júliusban tartott *orgonás mesterkurzusról*. Michael Gailit, a bécsi Augustinerkirche orgonistája vezette a szemináriumot; középpontjában korabarokk és barokk szerzők műveinek előadási problémái álltak. A környék néhány jelentős XIX. századi orgonájához, többek között a merseburgi dómba tett kirándulás azonban alkalmat adott romantikus szerzők interpretációs gyakorlatának áttekintéséhez is.

Peter Gawol *egy 1938-ban épült Sauer-orgonáról* tudósít, mely a koppenhágai német evangélikus Szent Péter-templomban áll. Az elektropneumatikus, kúpládás hangszer (III/45) a kibontakozó német orgonamozgalmat jellegzetes alkotása. Míg műszaki felépítésével az utóromantikában gyökerezik, addig hangképében már a barokk hangzás iránti igény az uralkodó, külső megjelenésében pedig – szabadon álló, keretezés nélküli homlokzati sípjával – a kor modern építészetének hatását tükrözi. A gondosan kivitelezett orgonát értékelve a cikkíró megállapítja, hogy a 20–30-as évek történeti előképekre tekintő hangszerei mennyivel több teremtőerőről és fantáziáról tanúskodnak, mint korunk számos historizáló alkotása.

A cikkek sorát Markus Zimmermann írása zárja, melyben *a sváb Lindau im Bodensee Mária mennybevétele-templom orgonáiról* olvashatunk. A nagyobb, főbejárat fölötti hangszer (III/69) a Steinmeyer üzem későromantikus (1924–28) alkotása. Ennek felújítását követően (Link/Giengen an der Brenz) került sor egy újabb orgona megépítésére a templom első emeleti galériáján, a főoltár közelében. A Josef Maier (Hergensweiler) üzeme által készített mechanikus, csúszkaládás hangszer (II/28) gyakorlatilag Gottfried Silbermann stílusában készült, így a barokk irodalom stílushű tolmácsolását teszi lehetővé.

A közleményekből 22 rendezvényről, versenyről, kurzusról értesülhetünk, közöttük néhány kifejezetten a liturgikus orgonálással foglalkozik. Így május 10–12 között *szemináriumot* rendeznek *mellékállásban tevékenykedő orgonisták részére* „Egyszerű és középnehéz irodalom istentiszteleti használata címmel”. A program szabadon választható. Tájékoztatás a rendezőség címén kapható: Kulturinstitut Rossignol, Nisterstraße 7, D–56477 Nister–Möhrendorf, tel/fax: 00 49 2667/ 356. – 1996–99 között a bonni Szent Erzsébet-templomban *Charles Tournemire* (1870–1939) monumentális ciklusa, a *L'orgue mystique* szólal meg, jórészt eredeti funkciójában, *liturgia keretében*. A sorozat egyes részei általában minden hónap első vasárnapján, egy délelőtti és egy esti szentmisén hangzanak fel, csupán a zsolozsma tételei hallhatók egy-egy hangverseny keretében.

HangszerVilág V (1995) 2–6. szám

A Hangszerészképző Iskola lapjának utóbbi számaiban számos orgonás témájú cikket olvashatunk.

Az elmúlt évi májusi (2) számban Kormos Gyula „*Suszter maradjon a kaptafánál!*” című írásában válaszol a harkai König-orgona felújítása kapcsán személyét és munkáját ért vádakra. Véleményét az alábbiakban foglalja össze: „... én sem tartom feltétlenül követendő példának, hogy valaki minden kép-

zetség és papír nélkül dolgozzon, de ez nem zárja ki azt, hogy valaki ne legyen képes papír híján netán jobb munkát végezni annál, aki esetleg szakvizsgával is rendelkezik.”

A júliusi (4) számban Kormos Gyula egy 50 éve már nem létező orgonának állít emléket a *Requiem egy orgonáért* című 11 oldalas, bőven illusztrált monográfiában. Az eredetileg 20 regiszteres, egymanuálos hangszert T. W. Weissmann bécsi orgonaépítő készítette 1754 körül a soproni evangélikusok számára. Az orgonát 1782–83-ban Gottfried Malleck ugyancsak bécsi mester bővítette. Az immár kétmanuálos, 27 változatú hangszert egy új orgona építése kapcsán 1884-ben végül a csurgói reformátusok birtokába került, ahol 1945 tavaszán a templommal együtt a háború áldozata lett.

Az októberi (4) szám az ISO-News háromnyelvű (angol-francia-német) orgonaépítési folyóirat egyik cikkét, Gerard Pels *Etika és orgonaépítés* című tanulmányát közli Szakács István orgonaépítő fordításában. Az írás nemcsak az orgonaépítők egymás közötti kapcsolatát és a megrendelőkkel kialakított viszonyát elemzi, hanem kitér az orgonaművész szakértők olykor ellentmondásosnak nevezhető szerepére és tevékenységére is. A piaci verseny, a mind nagyobb nyereség és szakmai elismerés utáni vágy néhanapján megalkuváshoz, tisztességesnek nem nevezhető alkukhoz és „műfogásokhoz” vezethet. „[...] Légy tisztességes a művészetedhez és szakmádhoz, légy tisztességes önmagadhoz: talán ez a legfőbb parancsolat egy orgonaépítő életében.[...]” – zárja a mondanivalóját a szerző.

A folyóirat decemberi összevont (5–6) számában olvasható Erdős Gábor *Az öregkomáromi református templom 190 éves Bohack-orgonája* című írása. A költői fordulatokat sem nélkülöző cikk felidézi a város és a helyi református egyház történetét, majd ismerteti a református templom és az orgona építésének eseményeit. Johann Bohack bécsi mester 1806-ban készítette a kétmanuálos, 23 regiszteres hangszert mechanikus csúszkaladás szerkezettel. Végül a szerző – orgonaépítészeti problémákkal is foglalkozó műkedvelőként – leírja és jellemzi az orgonát, majd ismerteti annak felújítására vonatkozó elképzeléseit is.

Enyedi Pál

Nemzetközi orgonista mesterkurzus Győrött

A Győri Richter János Zeneművészeti Szakközépiskola orgonatanászai 1996. június 16–19. között Győrött rendezik meg nemzetközi orgonista mesterkurzusát orgonaművészek, főiskolai, konzervatóriumi, szakközépiskolai hallgatók, az orgonaművészet iránt érdeklődők részére életkorra és iskolai végzettségre való tekintet nélkül. A kurzuson „aktív” közreműködőként és „passzív” hallgatóként bárki részt vehet.

A mesterkurzus tematikái, tanárai: a XVII. század orgonazenéje (Karasszon Dezső), César Franck orgonaművei (Gárdonyi Zsolt, Würzburg), Koloss István orgonaművei (Koloss István).

Jelentkezési határidő: 1996. május 15-ig az alábbi címen: Richter János Zeneművészeti Szakközépiskola, Czigliényi László, Hoffmann László, 9022 Győr, Rákóczi u. 57. Tel/fax: (36-96) 329-742.